

Redakcija - uprava: Ljubljana,
Kopitarjeva 6. Telefon 4601-4604

Mesečna naročnina 18 fr. za ino-
zemstvo 31-50 lit.

Cet. rač. Ljubljana 10.450 za
naročnino in 10.349 za inzerate

Naročite se čimprej na
»SLOVENEV KOLEDAR«
da ne boste ostali brez aličja!

SLOVENEV

NOVEMBER 1943

14
NEDELJA

Anhaltend schwere Kämpfe im Raum von Kiew

Sowjetvorstöße nordöstlich Kertsch gescheitert — Leichte Seestreitkräfte verhinderten Zuführung von Nachschub und Verstärkungen. Aussergewöhnlich hohe sowjetische Verluste im Mittelabschnitt. Gegenangriffe in Süditalien — Deutsche Kampftruppen landeten auf der Insel Leros — Insgesamt 23 Transporter mit 150.000 BRT bei dem Angriff auf das Mittelmeer-Geleit versenkt oder schwer beschädigt.

Aus dem Führerhauptquartier, den 13. XI. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Auf der Krim scheiterten nordöstlich Kertsch erneute, von Panzern unterstützte Vorstöße der Sowjets. Auf der Länge von Perekop wurden zwei gegen unsere Stellungen vorgehende feindliche Bataillone und in der Bucht westlich der Stadt Landungsbootausmusterungen der Sowjets durch Artilleriefeuer zersprengt.

Leichte deutsche Seestreitkräfte verhinderten auch gestern die Zuführung von Nachschub und Verstärkungen in den feindlichen Landekopf südlich Kertsch und vernichteten dabei vier mit Betriebsstoff und Munition beladene sowjetische Fahrzeuge. Marineküstenbatterien beschossen Verladeeinrichtungen und Schiffsziele an der Taman-Halbinsel. Sie erzielten dabei Treffer in Materialstapeln und zwischen kleinen Transportschiffen, von denen eines explodierte.

An der Dnjepr-Front kam es vor allem nördlich Kriwoi Rog, bei Kremenshug und nordwestlich Tschernkassy zu lebhaften örtlichen Kämpfen.

Im Kampfraum von Kiew stiessen nach der blutigen Abwehr schwerer feindlicher Angriffe südlich und südwestlich der Stadt eigene Verbände zu Gegenangriffen vor und eroberten einen wichtigen Geländeschnitt zurück. In der Tiefe des Einbruches halten schwere Kämpfe zwischen den auf Schitomir vorstossenden überlegenen feindlichen Kräften und deutschen Kampfgruppen an. Auch nordwestlich Kiew wird heftig gekämpft.

Im Mittelabschnitt wiederholten die Sowjets nordwestlich Tschernigow ihre starken, von Schlachtfliegern unterstützten Panzerangriffe und führten neue Vorstöße gegen unsere Front nördlich Gomel und nordwestlich Smolensk. Alle Durchbruchversuche wurden in harten Abwehrkämpfen unter aussergewöhnlich hohen Verlusten des Feindes verhindert und dabei in dem bereits am 11. und 12. November genannten Korpsabschnitt erneut 55 Sowjetpanzer vernichtet.

Bei Newel versuchte der Feind gestern wiederum vergeblich, seinen Einbruchraum zu erweitern. Durch eigene Gegenangriffe wurden einige in dem unübersichtlichen Gelände vorgestossene feindliche Abteilungen wieder zurückgeworfen.

In Süditalien setzte der Feind seine verlustreichen Angriffe gegen den Bergriegel zwischen Mignano und Venafro fort. Es kam zu schweren Kämpfen, in deren Verlauf der Gegner einige Höhen beiderseits der Senke von Mignano in Besitz nehmen konnte. Durch Gegenangriffe unserer Truppen wurden sie wieder erstürmt und der Feind in seine Ausgangsstellungen zurückgeworfen.

Bei fortgesetzten Angriffen gegen feindliche leichte Seestreitkräfte im ostwärtigen Mittelmeer erzielte die Luftwaffe Treffer auf insgesamt fünf Einheiten, die schwer beschädigt wurden. Nachdem durch diese Erfolge und durch laufende Luftangriffe auf Stützpunkte der Insel Leros die Voraussetzungen für ein Unternehmen gegen Leros geschaffen waren, landeten in den frühen Morgenstunden des 12. November im Zusammenwirken mit Kampf- und Transportverbänden der Kriegsmarine und Luftwaffe mehrere Kampfgruppen, darunter auch Fallschirmjäger, auf der Insel. Die Kämpfe mit der britischen und badogliohörigen Inselbesatzung sind noch im Gange.

Nach Meldung deutscher Fernaufklärer erhielten bei dem im gestrigen Wehrmachtsbericht gemeldeten Angriff unserer Luftwaffe gegen ein feindliches Geleit an der nordafrikanischen Küste elf weitere Frachter Bomben- oder Torpedotreffer. Insgesamt wurden somit 23 Transporter mit etwa 150.000 BRT versenkt oder so schwer beschädigt, dass sie ihre Fahrt nicht fortsetzen konnten.

Durch Störangriffe einiger feindlicher Flugzeuge im westlichen Reichsgebiet entstanden in der vergangenen Nacht nur unerhebliche Schäden.

Na južnem italijanskem bojišču so napadla hitra nemška bojna letala dne 11. novembra zbirališča sovražnih tovornih avtomobilov ter položaje topništva v prostoru Venafro ter dosegla več zadetkov v polno. Nad bojiščem in obalo vzhodnega Jadrana je uničila nemška obramba 5 sovražnih letal. Pri napadu sovražnih lovskih bombnikov na naše položaje dne 10. novembra sta trčili dve sovražni letali v zraku ter strmoglavili v plamenih.

Nov uspešen zračni napad na Leros

Berlin, 13. nov. DNB. Sovražne vojaške naprave na otoku Lerosu so bile tudi 11. novembra predmet napada nemških zračnih sil. Številne bombe so padle na topniške položaje in skladišča streliva, kjer so nastali požari in eksplozije. Na področju Dodekanesa in v vzhodnem Sredozemskem morju so naša bojna letala zadela štiri sovražne vojaške ladje, od katerih je ena ostala na morju v plamenih ter se ni mogla premikati. Tudi ostale ladje so dobile težke poškodbe.

»Tretja letalska bitka pri Bougainvillu«

Japonci zopet potopili križarko - Bojna ladja, dve veliki letalonosilki velika križarka in tri male križarke ter en rušilec težko poškodovani

Tokio, 13. nov. (Vzhodnoazijska služba DNB). V »tretji zračni bitki pri Bougainvillu« dne 11. nov. so potopila japonska letala sovražno križarko ali velik rušilec. Razen tega so bili deloma težko poškodovani ena sovražna bojna ladja, dve veliki letalonosilki, ena velika križarka in tri male križarke ali rušilci. Streljeni sta bili dve sovražni letali. Japonci so izgubili 36 strojev.

Tokio, 13. nov. DNB. K ponovnemu veliki uspehu japonskega letalstva v »tretji letalski bitki pri Bougainvillu« dodatno poročajo, da boji v vodah pri otoku Bougainvillu še trajajo in to z največjo srditostjo.

Sokrivi katinskega zločina

Uraden washingtonski popravek k moskovskemu komunikežu

Berlin, 12. nov. DNB. V moskovskem uradnem poročilu je odstavek, ki zahteva »kaznovanje vojnih zločincev«. Nemški tisk je pred nedavnim opozoril, da je Reuterjeva agencija podala ta odstavek moskovskega poročila v smislu, da so zahtevali »povračilne mere« za »množična streljanja poljskih častnikov«. V istem smislu se je izrazila ameriška poročevalska agencija »Associated Press«, medtem ko je uradna sovjetska poročevalska služba »Tass« tolmačila ta odstavek kot »povračilne mere« za »množična streljanja italijanskih častnikov«.

To protislovno poročanje jasno dokazuje, da so se poskušali boljševiki otresti katinskega krvoprolija in da so ameriške in angleške poročevalske agencije hotrovala Sovjetom pri tem nerodnem manevru.

Med tem pa zgleda, da se v anglo-ameriškem taboru zavedajo nevdružnosti tega različnega utemeljevanja »vojne krivde«, kajti Bela hiša je razširila po uradni ameriški tisk. službi »popravek dokumenta št. 3. moskovskega komunikeža«. V tem popravku ne piše, da je potrebno popraviti prvotno dano poročilo o moskovskih sklepih, temveč da je bil dokument šte. 3. moskovskega komunikeža popravljen v smislu, da mora biti nadomeščena beseda »poljski« z »italijanski« v zvezi z »množičnimi streljanji«.

Torej je očitno, da so Angleži poslali svojega ameriškega partnerja, da potegne s to neprijetno korekturo pred svetovno javnostjo za vse tri udeležence kostanj iz žerjavice. Bela hiša pa je morala biti toliko bolj pritegnjena v to neprijetno nalogo, ker so se Angleži in ta

Neprestani težki boji pri Kijevu

Izjalovljeni sovjetski sunki severovzhodno od Kerča — Lahke pomorske enice preprečile dovoz dopolnitev in ojačen — Izredno visoke sovjetske izgube na srednjem odseku — Protinapadi v južni Italiji — Oddelki nemških čet so se izkrcaali na otoku Leros — Pri napadu na ladijsko spremnljavo v Sredozemskem morju je bilo skupno potopljenih ali težko poškodovanih 23 prevoznih ladij s skupno 150.000 tonami

Führerjev glavni stan, 13. nov. DNB. Vrhovno poveljstvo oborož. sil poroča:

Na Krimu so se severovzhodno od Kerča izjalovili ponovni z oklepniki podprti sovjetski sunki. Na Perekopski ožini sta bila razbita dva sovražnikova bataljona, v zalivu zapadno od mesta pa zbirališče sovjetskih izkrcavalnih čolnov.

Lahke nemške pomorske enice so tudi včeraj preprečile dovoz dopolnitev in ojačen na sovražnikovo mestišče južno od Kerča ter so pri tem uničile 4 s pogonskimi sredstvi in strelivom natorjene sovjetske ladje. Mornariški obalni topovi so obstreljevali razkladalne priprave ter ladijske cilje na Tamanskem polotoku. Pri tem so dosegle zadetke v skladiščih gradiva in med manjšimi prevoznimi ladjami, od katerih je ena eksplodirala.

Na Dnjepru bojišču je prišlo predvsem severno od Krivega Roga, pri Kremenshugu in severozapadno od Čerkasija do živahnih krajevnih bojev.

Na bojišču pri Kijevu so prešli po krvavi obrambi težkih sovražnih napadov južno in jugozapadno od mesta lastni oddelki v protinapade ter so ponovno osvojili nek važen odsek ozemlja. V globini vzhodnega področja se nadaljujejo težki boji med nadmočnimi sovražnikovimi lisami, ki pridirajo proti Zhitomiru, in med nemškimi četami. Tudi severozapadno od Kijeva se bi jejo srtiti boji.

Na srednjem odseku so ponovili Sovjeti severovzhodno od Černigova svoje močne tankovske napade, podprte z bojnimi letali in so izvedli nove sunki proti naši črti severno od Gomela in severovzhodno od Smolenska. Vsi prodorni poskusi so bili preprečeni v težkih obrambnih bojih. Sovražnik je imel izredno visoke izgube ter je na odseku armadnega zbora, ki je bil ome-

njen že 11. in 12. novembra, zgubil zno-va 55 oklepnikov.

Pri Nevele je sovražnik včeraj znova zaman poskušal razširiti svoje vzhodno področje. Z lastnimi protinapadi so bili zopet vrženi nazaj nekateri sovražnikovi oddelki, ki so napredovali na nepreglednem ozemlju.

V južni Italiji je sovražnik nadaljeval svoje izgub polne napade proti gorskemu zapahu med Mignano in Venafro. Prišlo je do težkih bojev, med katerimi je uspelo sovražniku zasesti nekaj višin na obeh straneh mignanoškega sedla. Naše čete pa so jih s protinapadi znova osvojile in vrgle sovražnika nazaj v njegove izhodiščne položaje.

Pri stalnih napadih proti sovražnim lahkim pomorskim enicam v vzhodnem Sredozemskem morju je zadelo letalstvo skupno pet enot, ki so bile težko poškodovane. Ko so bile s temi uspehi in s tekočimi zračnimi napadi na oporišča na otoku Lerosu ustvarjene predpostavke za napad na otok, se je v zgodnjih jutranjih urah 12. novembra na njem izkrcalo v sodejstvu z bojnimi in prevoznimi oddelki vojne mornarice in letalstva več bojnih enic, med njimi tudi padalci. Boji z britančino in badoglievsko otoško posadko še trajajo.

Po poročilih nemških izvidniških letal za dolge polete je bilo pri včeraj v vojnem poročilu javljenem napadu našega letalstva na sovražno ladijo, spremljavo ob severno-afriški obali zadetih z bombami ali torpedi 11 nadalnjih tovornih ladij. Rkuno je bilo torej potopljenih ali tako težko poškodovanih, da ne bodo moglo več nadaljevati svoje vožnje, 23 prevoznih ladij z nekako 150.000 tonami.

Vsed motilnih napadov nekaterih sovražnih letal nad zahodnim državnim ozemljem je nastala v pretekli noči le neznatna škoda.

Naraščajoči nemiri v Libanonu

Solun, 13. nov. DNB. Kakor poročajo iz Beirut, zavzemajo srditi spopadi med libanonskim prebivalstvom in degaullovskimi četami vedno resnejši obseg. Degaullovi so se pred razgrajajočo množico umaknili iz manjših ulic in predmetij v glavne ulice. Število mrtvih znaša na desetine. Število ranjenih pa je mnogo večje, toda zelo težko ga je približno oceniti.

Senegalske čete so poskušale v petek zasesti hišo libanonskega predsednika, toda v njem so se zabarikadirali njegovi prijatelji, ki so se krepko uprli ter so morali Senegalci opustiti napade in se umakniti. Nadaljnji spopadi so se vršili, ko so se mohamedanci podajali opoldne v mošeje k molitvam.

Težki spopadi so bili tudi v Tripolisu, kjer nobena hiša, ki je last degaullovih uradnikov ali privatnih oseb ni ostala nepoškodovana. Poleg številnih privatnih poslopij je množica napadla v petek tudi vladno poslopje ter ga zažgala.

Edini libanonski minister, ki ni bil aretiran, je Mejid Arslan, ki se mu je posrečilo pobegniti. Mislijo, da on vodi uporniško gibanje.

General Catroux leti v Beirut

Zeneva, 13. nov. DNB. De Gaulleov »osvobodilni odbor« v Alžiru je po neki Reuterjevi vesti objavil v petek zvečer,

da bo general Catroux odletel takoj v Beirut. Ima vsa potrebna pojasnila za izvedbo ukrepov na licu mesta.

Kakor poroča Reuter, ima Catroux pooblastilo, izvesti najstrožje ukrepe v zaščito degaullovskih interesov.

Ne smemo pozabiti, da je isti Catroux Libanonem obljubil popolno neodvisnost, ki so jo zdaj oklicali, degaullovi pa jih zato zapirajo.

Protestna stavka v Palestini

Stockholm, 13. nov. DNB. Kakor poročajo iz Jeruzalema so arabske trgovske zbornice v Palestini pozvale delavce k enodnevni protestni stavki v soboto proti degaullovskemu nastopu v Libanonu.

Tudi Druzi proti degaullovcem

Zeneva, 13. nov. DNB. Reuterjev posebni dopisnik v Kairu Crawley je poslal v London kablogram, da kroji v Beirutu uradno še nepotrjene vesti, da se zbirajo plemena Druzov z namenom nastopiti proti degaullovcem.

Predsednik libanonskega parlamenta noče zapustiti parlamenta

Solun, 13. nov. DNB. Predsednik libanonskega parlamenta Sadri Hamadi ter več poslancev se brani zapustiti poslopje parlamenta, v katerem se še vedno nahajajo. Tako poroča radio Kairo.

»Črni dnevi za sovražno propagando«

Zagreb, 12. nov. DNB. Na zborovanju v Zagrebu živečih Nemcev, ki so se ga udeležili tudi hrvatski ministrski predstojniki, številni člani vlade in vodilni hrvatski novinarji, je govoril poslevočeti šest tiska nemške vlade štabni vodja Sündermann o sovražni propagandni vojni, ki je dosegla letos svoj višek, bila pa je tudi praktično zakrknana. Štiri leta je postavljala sovražnik pojem »1918« v središče svoje protinemške agitacije. Teza o nemškem zločinu je bila končna točka vojnega reepeta židovskih propagandnih kuharjev v beli hiši in v Downing Streetu. Izkušena v prav tako trdih dogodkih, toda v neomajnem zadržanju se sedaj spominja Nemčija 25. letnice samotnega in usodnega dneva v novemburu 1. 1918.

posebno njih zunanji minister Eden svoje posebno dovoljno izpostavili glede katinskega zločina. Eden je tedaj namreč opustil Sovjete množičnega umora poljskih častnikov in je poskušal oprati svojega zavezniškega rablja pred vsem svetom. Položaj je sedaj ponovno popolnoma jasn. Angleži in Amerikanci so sedaj po ovinku priznali skrivne sovjetške krvoprelitja in so obenem prisiljeni, da zanikajo svoj prikrivalno vlogo.

»Nemški narod« tako je izjavil štabni vodja,« dokazuje s svojim današnjim zadržanjem, da sramota z 1. 1918. ne pada na njega, temveč zgolj na krog slabih, zločincev in židov, ki so tedaj padli v hrbet boreči se fronti. V takem spominu predstavljajo za nas novembrski dnevi 1. 1943 zadočenje in odločenost, za sovražnika in njegove pisane pa prav črne dneve. Ovržen je njegov najvabljevi argument. Posloviti se morajo od svojih najlepših sanj, njih gesto »1918«, njih novembrska laž je razbita. Neprikrite in neutajljive stojijo pred svetom trdnost, neomajnost in odločenost za zmago nemškega naroda.

Končno je izjavil štabni vodja Sündermann, da to spoznanje ne bo zgrešilo svojega učinka tudi pri narodih, ki so bili nahujskani v vojno proti Nemčiji in Evropi.

Kratka poročila

Bukarešta, 13. nov. DNB. Kakor poroča notranje ministrstvo je nek 15letni deček v občini Tiniš v banatskem okraju Tiniš-Torontal pobral svinčnik, odvržen od anglo-ameriških letalcev na nek pašnik. Deček je bil težko ranjen, ker mu je svinčnik v roki eksplodiral.

Svetovnozgodovinska naloga Nemčije

V svojem govoru dne 9. novembra je Führer dejal: »Kaj bi se zgodilo z Evropo in predvsem z našim nemškim rajhom ter z našo ljubljeno domovino, če bi zaradi pomanjkanja vere in nepriljubljenosti posameznika, žrtvovati se za pokret do skrajnosti, Nemčija ostala tam, kjer je bila takrat (t. j. pred 8. in 9. novembrom 1923). Ne glede na to, kako bi Nemčija sicer izgledala, bi namreč vzhodnoevropsko - notranjeazijski - boljševiški kolos dovršil svoje oborožitev in ne bi nikdar zgubil izpred oči svojega cilja, uničenja Evrope... Kako neosnovana pa je bila misel, da je Evropa s Poljsko dovolj zaščitena pred boljševiškim inozemstvom, tega nam danes ni treba dokazovati.«

Po vsej ogroženosti Evrope, tudi tisti, ki je doslej stala ob strani, je danes jasno prodira ena misel: boljševiški kolos ima trdni namen, zboljševizirati najprej Evropo, nato pa ves svet; in ta boljševiški kolos bo napadal Evropo tako dolgo, dokler ne bo dokončno premagal in zlomljen. Edina sila na svetu, ki se danes boljševiškem kolosu lahko dejansko upre, ga zadržati in uničiti, je Nemčija, ki je ob pravem času spoznala to nevarnost in obenem tudi svojo svetovnozgodovinsko nalogo, varovati Evropo pred boljševizmom. Čeprav je ta orjaški boj za Nemčijo silno težak, ga je vendar sprejela, ga nadaljuje in ga bo po Führerjevem zagotovitju nadaljevala do zmag.

Če meščanski politiki po nekaterih državah verjamejo, da bo kdaj židovsko-boljševiški zahod premagal židovsko-boljševiški vzhod, se kruto motijo in dokazujejo, da nimajo nikakega čuta za odgovornost. Kdor še v sedanje dogodke le nekoliko bolje poglubi, mora priiti do logičnega zaključka, da bi se brez močne Nemčije zgodilo ravno obratno: nekega dne bi, kakor je dejal Führer, židovsko-boljševiški vzhod razrešil židovstvo zahoda njegove naloge, da se še nadalje hlinavsko obnaša, nato pa bi lahko popolnoma odkrito objavil svoje cilje in takrat bi Stalin zabodel nož v hrbet tudi tistim naivnim pristašem zahodne demokracije, ki so ga poklicali na pomoč proti Nemčiji, misleč, da bo šel zanje po kostanj v ogenj.

Vsega tega se danes ne zaveda samo Nemčija, marveč tudi vsi evropski misleci narodov evropskega severa, Balkana, srednje in zahodne Evrope, ker dobro vedo, da bi boljševizem ne uničil samo tisoletne evropske civilizacije, marveč tudi je same in zato prostovoljno sodeluje v borbi proti boljševizmu z armadami velike Nemčije, ki jih v sedanjem položaju edina lahko reši pred popolno katastrofo.

Angleški general ujet

Berlin, 13. nov. DNB. V toku bitke pri Palietu v bližini jadranske obale dne 8. novembra je padel v nemško ujetništvo angleški general Staverly, poveljnik topniške brigade, skupno s svojim ordonančnim častnikom.

Napad na spremnljavo v Sredozemskem morju

Berlin, 13. nov. DNB. Vojno poročilo z dne 12. novembra je omenilo napad nemških bojnih in torpednih letal na sovražno spremnljavo na Sredozemskem morju, ko sta bila potopljena dva rušilca ter štiri tovorne ladje z 29.000 tonami. Ta napad se je vršil dne 11. novembra med 18.15 in 19 v višini rta Ivi vzhodno od Orana. Spremljavo je vozila v vzhodni smeri s hitrostjo osem morskih milj. Tovorne ladje, ki so odpravile 6000 do 11000 ton, so bile natovorene s težkim vojnim gradivom in oskrbo, kar je bilo videti iz tega, ker so vozile zelo globoko. Nemška letala so je napadla navzlic močni obrambi v nizkem poletu, da bi bombe in torpedi čim uspešneje zadeli cilje.

Kratka poročila

Milan, 13. XI. DNB. Ministrski svet fašistične republike se bo zbral 27. novembra k tretjemu zasedanju na sedežu glavnega stana Duceja. V četrtek je sprejel Duce pravosodnega ministra, ki ga je obvestil o pripravah za ustanovitev izrednega sodišča.

Sofija, 13. nov. DNB. V petek se je sestala vladna parlamentarna večina. Seje so se udeležili vsi ministri. Predsednik vlade ter zunanji, notranji in vojni minister so poročali o položaju. Poslanci so soglasno odobrili poročila.

Helsinki, 13. XI. DNB. Zunanjepolitični odbor finskega parlamenta se je sestel k izredni seji, na kateri je zunanji minister Ramsay podal poročilo o zunanjepolitičnem položaju. Seje sta se udeležila tudi finski poslanik v Berlinu Kivimäki in finski poslanik v Stockholmu Gripenberg, ki se nahajata v finski prestolnici.

Madrid, 13. XI. DNB. Šahovski svetovni prvak Aljehin je igral v Ovideu istočasno proti desetim najboljšim asturskim šahistom. Dobil je osem partij, eno je izgubil, ena pa je bila remis.

Stockholm, 13. nov. DNB. Kakor poroča Reuter je ameriški mornariški ministrstvo v petek zvečer sporočilo, da je sovražnik potopil 6. novembra v Sredozemskem morju rušilec »Beatty«.

Protestno zborovanje v unionski dvorani

Danes, v nedeljo dopoldne ob 11 bo v unionski dvorani protestno protikomunistično zborovanje. Slovenski čuteči ljubljanci bodo z udeležbo na tem zborovanju na najboljši način spričali obsodbo vseh posrednih in neposrednih komunističnih zločinov nad življenjem in imetjem slovenskega naroda.

Istega dne popoldne ob treh pa bo na grobu pokoj. dr. Natlačena spominska svečanost za vse tiste, ki so padli neposredno ali posredno kot žrtve komunističnega nasilja. Opravi jo bo škof dr. Gregorij Rožman, ki bo imel tudi govor.

Živeti hočemo!

Komunizem se je razgalil. Pokazal nam je svoje namene in sam strgal krinke svojim sodelavcem, somišljenikom in zagovornikom. Kljub tolikemu pridiganju narodne borbe je nastavljal nož na vrat samega slovenskega naroda.

Ljubljana, ki iz Bog ve kakšnega razloga ni marala še prej spregledati, je odprla oči. Ne še sicer čisto; toda odpira jih. Zid med resnico in lažjo se ruši. Krištofer Slovenec brez ozira na stan in nazor ga razjeda. Ni več zidarja ne med molčljivimi prerokci, ne med računarji,

ne med kričarji — med temi najmanj —, ki bi ga mogli še popraviti. Resnica je končno prevzela laž!

Vsa pohlana slovenska življenja, pohlenjeni cvetovi našega narodnega drevesa dvigajo preko nas najhujši protest proti vsem očitnim morilecem in tajnim sodelavcem. S kolo vred trgaže krinke z obrazov nevednih Slovencev. Iz krvi brezsrčno poklanili kljuje zrelost, ki smo jo morali tako drago plačati. Preveč drago!

Sedaj dviga vsa slovenska Ljubljana svoj protest proti skrivačem prav tako kot proti morilecem. Kri slovenskih žrtve, ki niso bile položene na oltar boljševiškega moloha zaradi politične pripadnosti, ampak samo zaradi svoje slovenske zavesti, samo zaradi iskrene občutene skrbi za Slovenijo in slovenski narod, nas sili k temu.

Zavedna Ljubljana se zbira, da kot toleta in edinstvo zavpije boljševiškega krivca, pa naj se skriva tod ali tam, v tej ali oni obliki, za tem ali onim poklicem, svojo obsodbo.

V nedeljo se bodo zbrali ljubljanci v unionski dvorani, da izpričajo svoje spoznanje in povedo vsem, ki še računajo na uspeh svojega hujkanja, da Slovenec ne more umreti! Izpolnili bodo strup narčne ponesumnjenja, oprali bodo svojo krvavo pomazano čast in v slovenski edinstvi prisegli zvestobo herojem, ki so s svojo največjo žrtvijo ožigosali laž in pokazali resnico. Kdor še noče, se obsoja sam. Slovenski narod pa hoče živeti!

— II —

Strahovito mučenje ranjencev na Turjaku

Čim dalje bolj prihajajo na dan razne strašne podrobnosti o nečloveškem divjanju komunistov na Dolenjskem. Posebno strašni prizori so se odigrali na gradu Turjaku, ko so ga zasedle tolovajske tolpe. Ob času, ko so tolpe navale na ta grad, je bilo v gradu zbranih 700 fantov in moških, ki so hrabro branili poslopje. Stirje fantje so padli v borbi, ves čas pa jih je bilo ranjenih 30 in sicer tako, da niso mogli sami hoditi ter so bili navezani na strežniško službo. Ko so se branilci gradu predali komunistom, ker niso imeli nobenega drugega izhoda, so bili zvezani in so morali ranjence prepustiti komunistom, upajoč seveda, da se nad temi tolovajski srd ne bo znesel.

Toda usoda ranjencev, ki so padli v pesti rdečim rabljem, je bila grozovita, naravnost strašna. Komunisti so znosili vse ranjence v zgodovinsko grajsko kapelo in tu izlili nad njimi svoj srd. Pričeli so ranjene fante pobijati, toda kako! Mladi tolovaji, vmes so bili 15 letni fantiči, so jih med divjim zmerjanjem, blatenjem, pljuvanjem, pričeli prav z nasladi mučiti. Vpili so: »Nobenega ni škoda! Nekaj več mrtvih ali manj, vse eno je!« Uboge ranjence, ki se niso mogli braniti, so pričeli rezati z noži in bajoneti in jim še živim trgati pljuča in drobce iz telesa. Strašne so bile muke, ki so jih ranjenci prestali pred smrtjo. Celo starejši komunisti so se zgražali nad divjanjem svojih mladih tovarišev ter so jim svetlovali, naj hitro končajo z morilskim delom, da ranjenci ne bi trpeli toliko muk, toda podivjani fantiči se za to opomine — če so bili sploh resno mišljeni, — niti zmenili niso ter so s satansko počasnostjo nadaljevali s svojimi zverinstvi. Med tem divjanjem se je dveh ranjencev le posrečilo rešiti se z begom in sicer je bil to neki Ludvik Hren iz Podgorice pri Dobropoljah in še nekdo drugi, za katerega ime naš informator ne ve.

Kapela v gradu je bila ob času zasedbe neposkodbena, kljub temu, da je to težkega kalibra porušil vzhodni del gradu in da se je trem vtihotapljenim komunistom posrečilo zaneti streho. Toda po tem divjanju je bila vsa okropljena s krvjo. Tabernakelj sam je bil

ves krvav. Neki politikomiser se je polastil ciborija in vzkliznil: »To je sedaj moje!«, posvečene hostije pa je stresel po okrvavljenih tleh. Med ranjenci, ki so prestali tako strašne muke pred smrtjo v grajski kapeli sta bila tudi dva bogoslovca in sicer Breznik in Logar. Ta nečloveška moritev, ob kateri opisu se mora upirati slehernemu, se je pripetila v noči na 19. november.

Razstava Marjana Pliberška

V nedeljo dne 14. novembra bo v Galeriji Obesnel akademski slikar Marjan Pliberšek doživel tam svoj slikarski krst pred javnostjo in kritiko. Mladi debutant je prišel svoje kariere že v zgodnji mladosti in je risal, rezbaril in strigel v »velikem veselju« domačih

vse, kar mu je prišlo pod roko. Saj tako je bilo vedno: dom in umetnost sta si bila vedno v lasih! Mojster Vaupotič mu je s svojo besedo odprl tudi pot v inozemstvo, in sicer najprej na dunajsko »Akademie der bildenden Künste«. Tam je mladi možak študiral predvsem risanje portreta in se uril pri prof. Dachauerju. Priroke so nanesle, da je moral zamenjati Dunaj s Florenco. Zamenja ni bila slaba, kajti dunajska šola je bila oplojena s slovito italijansko. V Florenco so mu bili mentorji rektor Accademie di Belle Arti, prof. Felice Carena in slikar Posel. Oba sta mu znala vliči ljubezen do antike, do antičnega portreta in do portreta sploh. Zato naš mladi slikar, ki ni še našel svoje osebne note, stopa pred javnost kot vreden učenec velikih mojstrov, ki so bili vselej vir nove generacije. — Razstava njegovih prvih del bo odprta v nedeljo ob pol 11 v Galeriji Obesnel in preverjeni smo, da bo novi obraz v galeriji slovenskih likovnih umetnikov privabil vse ljubitelje, kar jih je.

Slovensko ljudstvo je politično nezrelo! Naš kmet je zaslepljen! Vsi trgovci so brezobzirni špekulantje! Uradniki so potuhneli strahopetci! Ljubljana je pahnila narod v nesrečo! itd. itd.

Take in podobne ugotovitve slišimo ob vsaki priliki, na vsakem vogalu, v vsakem razgovoru. Ne more nam biti prijetno pri srcu, ko poslušamo te očitke, tem manj, ker so — žal — vse preveč utemeljeni, da bi se jih mogli uspešno braniti. Zanimiv pa je izvir teh malomarno zviška vrženih krilatice. Ne širijo jih kmetje in ostale široke plasti našega naroda. Ne, ti, ki bi imeli pravico delati očitke, ti trpijo molče in skušajo rešiti, kar se rešiti da. Pač pa ima polna usta o narodnih grehih in zablodah naše izobraženosti, »smetana« našega naroda, tisto izobraženstvo, ki je v trumah drlo v OF in grdo psovalo vsakogar, ki je

Suum cuique

Po slovensko se to pravi: vsak naj dobi svojel! Čeprav nisem Vaš pristav in tudi nisem naročnik Vašega lista, ker se še vedno držim starega načela: vedno in povsod podpiraj svoje časopisje, ki želi leta in leta jahati v tvoje hiše, in nikdar ne nasprotnega, vseeno prav od sreča pozdravljam Vaša prizadevanja, da odkritostno in brez izjeme (suum cuique) in brez strahu vsakomur poveste svoje.

Te dni so me v kavarni opozorili prijatelji na članek v Vašem listu o mladem dr. Pucu. Pozval sem natakaj in ga zaprosil za detično številko »Slovenec«. Članek sem prečital od prvega do zadnjega stavka. Odkrito Vam sedaj priznam, da je napisan mirno in stvarno ter da vsaka Vaša beseda razodeva resnost in treznost, ker ne želite nikomur delati niti najmanjše krivice. Drušino dr. Puc dobro poznam. In moram priznati tudi Vam, da je to znana ljubljanska nacionalna družina. Opozorim naj Vas sam na delovanje očeta dr. Borisa, odvetnika dr. Dinka Puc v vseh nacionalnih društvih in ustanovah in na njegove navduševalne govore ob začetku vojne, ki jih je imel po raznih dolenjskih krajih, pričeni od Ljubljane do Novega mesta. Prav ste omenili v svojem članku »Nemogoče«, da se Vam zdi čudno, če je mladi dr. Boris Puc nacionalist istega kova in prav tako odločen nasprotnik komunizma, kakor njegov oče in kako to, da so mu komunisti zapadli tako važno vlogo preiskovalnega sodnika v Črnomlju. Kako to, se sedaj vprašujem tudi jaz sam, da vodstvo OF ni poverilo te naloge enemu aktivnih orožniških častnikov? N. pr. Strniš ali kateremu drugemu, kateri bi moral še boljše izvršiti preiskavo, kakor dr. Boris Puc, ker to spada v njihov poklic? Kot dobri nacionalisti so pa bili znani tudi vsi ti častniki od prvega do zadnjega. Žal moram sedaj tudi jaz takoj ugotoviti in priznati, da so Strniš in njegovi tovariši plačali svoj nacionalizem s svojimi glavami, mladi dr. Boris Puc pa je bil kot nacionalist imenovan za preiskovalnega sodnika OF. Zadeva preiskovalnega sodnika dr. Borisa Puc namreč res malo čudno zveni, čeprav mi je neka dobitrična na dnu dejala: težko mi je verjeti, da bi mladi dr. Boris Puc res odšel h komunistom.

Nimam namena niti jaz, kakor tudi Vi ne — v to sem trdno prepričan, da bi hotel napraviti tudi najmanjšo krivico članom ugledne dr. Pucove družine in se zato popolnoma strinjam z Vami, da bi bilo najbolje, da se dr. Boris Puc zaradi nacionalnega prestiža družine in zaradi pravilne informiranosti slovenske javnosti prostovoljno javi ali slovenskim domobrancem ali pa nemški orožniki sili in naj potem, recimo v enem od dveh ljubljanskih dnevnikov, odkritostno pove, zakaj je šel po Badoglijevi izdaji na Dolenjsko in kako je kot nacionalist in nasprotnik komunizma prišel do tega, da ga je vodstvo OF imenovalo za preiskovalnega sodnika 48 nedolžno obtoženih Slovencev.

Ponovno poudarjam, da prav nihče od Slovencev nima namena kaj nepravilnega očitati članom družine dr. Puc. Mladi dr. Boris Puc bi zaradi ugleda in slovesa družine same, kakor tudi njene nacionalnosti res najbolje storil, da se takoj prijavi rednim oblastem in javno izpove resnico, ker bodo drugače tudi pravi nacionalisti začeli dvomiti in sumiti v njegovo nacionalnost in v njegovo nasprotno mišljenje o komunizmu ter govoriti: nekaj ni v redu v državi danksi! — Suum cuique! — Dixi et salvavi nationem animam meam!

S. dr. B.

Žlindra

bil drugega mnenja, tisto izobraženstvo, ki je že ves čas naše narodne nesreče, pristavljalo svoje piskerke istočasno v Londonu, Rimu in Moskvi oziroma njeni podružnici v dolenjskih barih, tisto izobraženstvo, ki se je po klavernem polomu Badoglijevine potuhnilo po vseh mogočih uradih, kjer po ves dan ne gane s prstom, da mu ne bi mogel kdaj kdor koli česar koli očitati. Kajti: »Bog ve, kako se še lahko zaobrne?«

Ali se ti ljudje, ki so še včeraj dostojanstveno ugotavljali, da »žrtve morajo biti«, danes pa, v strahu, da jih ne bi kdo spomnil na to, obmetavajo drug drugega z ggoraj omenjenimi »ugotovitvami«, da bi sami izgledali manj umazani — ali se ti ljudje zavedajo, da s takimi krilaticami blatijo sami sebe? Ali je morda to priznanje greha, ki naj pomeni prvi korak k pobelšanju? Ne! Ne zavedajo se in ne priznavajo ničesar. Kajti skoraj vsak slovenski »duševni delavec« je trdno prepričan, da popolnoma nepristransko spremlja razvoj dogodkov; zaslepljen, špekulantje, strahopetci in lopovi — ne ljudje okrog njega, on sam — znanstvenik ali umetnik — pa je daleko zviščen nad »malenkostnimi vprašanji dnevnice politike«. Niti vojna, niti revolucija se ne tičeta njegove spoštovanosti osebe; svojih nekaj kovačev za OF je odinil, zdaj pa ima vse pravico nemoteno pričakovati konca, ko se bo zaradi posledice vojne, na račun padlih idealistov, še povečala njegova nepogrešljivost in cena.

Ne mislite, da to pišemo iz kakke razredne mrznje ali drugih zlobnih namenov. Nikakor! Ne poslužujemo se komunističnih sredstev. Naš dolgo zažrežani gnev nad velikim delom izobraženstva je končno izbruhnil na dan zaradi skrajno nenarodnega obnašanja predstavnikov najvišjih slovenskih kulturnih ustanov.

Vprašujemo se: Ali more predstavljati slovensko znanost nekdo, ki skuša z zlorabo svoje službene oblasti preprečiti slovenskim akademikom, da bi javno podali svojo protikomunistično izjavo ter se pri tem še sklicuje na nekakšno »neutralsost«? Ki kakor šolarček hiti tožiti na višje mesto, kakor da se mu je zgodila krivica, ko mu je navaden »bruce« povedal v obraz, kar mu gre?

Ali more zastopati slovensko znanost in umetnost človek, ki imenuje življenjski boj slovenskega naroda — »malenkostno dnevno politično zadevo«? Ali naj vzgajajo naš akademski naraščaj za odgovorna mesta v novi Evropi telesi in duševni starec, ki že dve leti oznanja, da bo vojne konec čez dva meseca?

Taki ljudje naj bodo »smetana« našega naroda? Ne, to ni smetana; to je žlindra, ki je zaradi svoje puhlosti spavalna na površje naroda in zakriva čisti žar njegovega jedra. Mešaj kolikor hočeš, vedno ostane na vrhu, toda vedno ostane le — žlindra.

Ali naj se čudimo, da je Ljubljana pod vodstvom takih učencikov zapeljala ljudstvo v nesrečo? Kako naj bi narod ne izgledal nezrel, špekulantski in strahopeten, če ga je mogoče soditi le po žlindri, ki plava na površju?

Kako prav je imel akademik, ki je govoril z balkana ljubljanske univerze: »Nočemo sodnikov, ki delajo krivice, nočemo inženirjev, ki rušijo narodno imetje, nočemo zdravnikov, ki širijo belo kugo, nočemo duhovnikov, ki propovedujejo brezboštvo, nočemo učiteljev, ki pohajčujejo mladino: raje nimamo univerze, kot da bi nam vzgajala izdajalce!«

Srbi so nam dali lep vzgled, kako je treba počistiti med gnili izobraženstvom z univerzo na čelu, pa tudi pri nas se bo naša odprtina, skozi katero bo žlindra otekla kamor spada. Prepričani smo, da bo zdravo izobraženstvo znalo samo očistiti svojo okuženo okolico, tako v kulturnih kot v strokovnih ustanovah. Če bi šlo pretežno, bi prihodnjiki pokusili s objavo imen. Gre za življenje slovenskega naroda!

Spomnimo se zgodbe o učenjaku, ki je v svoji nadutosti pomiloval preprostega brodnika, češ da je zapravil tri četrtine svojega življenja, ker ne zna aritmetike, geometrije in astronomije. Ko pa se je čoln prevrnil je izgubil učenjak vse štiri četrtine svojega življenja, ker ni znal plavati, kot je znal sicer nenki čolnar.

V odločilnem trenutku smo. Naš čoln se je prevrnil! Ali se bomo odločili za matematiko, ali za plavanje.

Mi—Š.

Stanko Sedlarič

Za zmago večnih zakonov

(Konec.)

Mnogo sem pač pretrpel pri tem, kajti pot po jasni je v tem svetu mnogo težja kot je pot zakonitosti in Prevara. Kako neverjetno zaozlostila in omejena je vendar človeška pamet, kako nautata in domišljava, ko meni izven besed Kristovih, brez Boga in Njegovih neminljivih zakonov najti srečo, miru in blagostanje! Kako bedno je ustvarjati svet po lastni človeški zamisli, po omejenem obzorju in diktiranih nekaterih zanesenjakov in koristolovcev, od včeraj preganjanjih politikantov in ideologov, ki upajo za ceno krvi in zmed priti do oblasti nad narodom, ki jih je zavržal, dokler je mogel jasno in svobodno govoriti.

Izgubljeni v doktrinarstvu, prepričani z demagoškimi vzroci, so v svojem gonu v komunizmu odkrili religijo našega stoletja, ki jo oni poklicanci skušajo ponesti v razvrzani svet, ki je plod njihovega podtalnega dela minulih let. Med naš narod je prišel komunizem v stotih obrazil. Obljubljal je vse in oznanjal je vse, kakršne so bile pač zahteve in želje onega, ki ga je vabil v svoje vrste. Nasledil so mu mnogi, kajti treznih je bilo malo. Komunisti so ustvarjali javno mnenje, vplivali so na psihozo množice, metali so mednje vsemogoča gesla in krilatice, ki so ob danih prilikah najbolj netile požar užaljene mase. Namen komunistov je bil, spraviti vse prebivalstvo v gibanje, ves narod v vrenje; in temu gibanju, temu vrenju so oni namenili napraviti kanale in potrebne ventile. To se jim je do neke mere posrečilo. V izjemnih razmerah so s tem postavili temelje socialni revoluciji, razrednemu boju, marksističnemu klanju obstoječe družbe, diktaturi proletariata. Postavili so narod pred izbiro: rdeče ali belo. Pri tem niso pozabili na dekoracijo obeh pojmov. Rdeče je svoboda, pravica in vse, kar je najboljšega, belo pa je izdajstvo, okupator, laž itd.

In tako je bilo dve leti govora o narodu in boja zanj. O boju za narod in proti njemu, v resnici pa živimo že drugo leto v borbi dveh svetovnih nazorov. Samo to je resnica. In iz tega gledišča mora biti slehernemu jasno eno in drugo. V pravi narodnem boju, v narodni vstaji Krpanov ne bi bilo rdečega in belega, ampak Slovenci in Protislovenci, ne bi bilo rdeče zvezde ne srpa ne klavira, ker pa je to komunistična revolucija, imamo bele in rdeče, imamo rdečo zvezdo in bratsko klanje, klanje, ki so ga začeli oni, ker nismo hoteli verjeti v njihovo!

To sem menil povedati v dobri veri, da so med našim narodom še ljudje, ki bodo besedam, ki prihajajo iz srca, verjeli. Zato ker verjem, da so med nami v teh razbesnelih urah, ko se razliva vodo zla in nesreče nad svet in naš izmučeni narod, še ljudje, ki hranijo v srcih ideale, ki so nam jih naše slovenske matere posredovale, še ljudje, ki so jim tihi zimski večeri v kočah po naših slovenskih vaseh več kot zastrupljene politične fraze in laži.

Preden pa rečem zadnjo besedo, me večje dolžnost, da se obrnem na tebe, slovenski umetnik, slovenski igralec, slovenski književnik in literat, na tebe slovenski akademik in profesor, na Vas, ki ste srce in utrip naroda, ki mu morate biti duša in tolmači v urah dvomov in razpotij. Gre za slovensko stvar in njeno življenje. Z besedo in dejanjem podprite borbo naroda, ki hoče izžvati k boju za vsako ceno ohraniti sebi življenje, zvestobo veri, naukom očetov in padlih mučnikov. Na Vas je, da date boju, ki ga bi je pest slovenskega kmeta, dušo in misel, povejte kmetu-borcu, oropnemu vsega, družine in doma, da ste z njim in njegovim trpljenjem, povejte mu, da niste pozabili, da Vam je še včeraj dajal vaš vsakdanji kruh, dokler ga ni rdeči krvosred prenal z zemlje in polja. Pogledajte ga, sedaj stoji s puško v rokah, da reši sebe in vas. Recite mu besedo, druga sli se želi.

Vsak na svojem mestu mora storiti svojo dolžnost do naroda. Vse sile duha in fizične sile mora sleherni žrtvovati za obstoj in življenje naroda, ki mu pripadamo. Z veliko vero v Pravičnost in Njega, ki je z vsemi, ki so mu obljubili zvestobo, bo dokončan boj z zmago zdravega in pravičnega. Vsak mora po svojih močeh doprinesiti vse žrtve, ki mu jih nalaga iz roda v rod oporoka prednikov: presajevati rastlino naroda, da nikdar ne ovane, izrjavati plevel, da nam naše cvetle ne ovane. Močnejši prebivalci in trpljenju bomo v Bogu naš obrnlji pogled nazaj na veliko dopolnjeno delo.

Podružnica uprave »SLOVENCA«

na Miklošičevi cesti št. 5

sprejema naročnine in oglase ter da je pojasnila. Tam lahko naročite

ali kupite vse doslej izšle knjige Slovenčeve knjižnice in poljudne

znanstvene knjižnice »SVET«

Naročajte Slovenčev koledar, dokler je še čas!

Džingiskanovi Mongoli na pohodu

Džingiskan je odredil, da naj se v vsej armadi brezopogojno upošteva načelo osebnega uspeha. Napredovanje zaradi osebnih uspehov v boju, v poveljevanju, v organizaciji vojskovanja je v Džingiskanovi armadi bilo samo po sebi razumljivo. V pravem pomenu besede je nosil v njegovi vojski vsak vojak marsalsko palico v svoji bisi. In kaj vse je razumel Džingiskan pod pojmom osebnega uspeha! Ni mislil pri tem le tega, kako mora znati vsakdo junaško napasti sovražnika, ni mislil s tem drznosti ali hladnega prezira smrti. Res je zahteval junaštvo od navednega vojaka. Toda od častnika je zahteval mnogo več. Prave poveljniške sposobnosti kakor jih zahteva današnja sodobna vojaška šola.

To pomeni, da je Džingiskan zahteval od svojih častnikov prav take sposobnosti in lastnosti, kakor jih zahteva danes že psihološko šolana doba največjega vojaškega razmaha.

Drugo najvažnejše v organizaciji nove vojske pa je dejstvo, da je napravil svojo vojsko za pravo narodno vojsko. Zato ni smelo biti posameznikovo poreklo nikdar odločilno pri njegovih napredovanjih. Odločala je iz-

ključno le nadarjenost in sposobnost. Tega se je Džingiskan držal tako vestno, da je dovolil celo svojim nekdanjim sovražnikom, da so služili v njegovih armadi.

Nekoč so mu sporočili, da je med ujetniki, ki so jih nabrali Mongoli na nekaterih bojnih pohodih tudi odlični lokostrelec. Ta je, kakor cela skupina drugih ujetnikov, imel srečo, da Mongolom še ni bil na poti in je zato s svojimi tovariši še ostal pri življenju. Lokostrelec pa je tudi v ujetništvu vpričo Mongolov večkrat pokazal, kako izvrsten strelec je. Ko je končno prišla ta novica Džingiskanu na ušesa, ga je dal poklicati. Džingiskan mu je določil v daljavi prav majhen cilj in lokostrelec ga zadene. Džingiskan je bil ves navdušen, ko je videl, kako točno je zadela puščica. Strelec pa je prosil, naj mu dovoli, da izstrelji še drugo puščico. Džingiskan mu je dovolil. Druga puščica je zadela in razcepila prvo puščico v dve polovici. Nagrada za to čudovito spretnost: lokostrelec je že po kratkem času poveljeval celemu tumanu. Postal je torej general.

Med ujetniki je bil nekoč tudi neki Džebe. Ker se je pregrešil dokaj hudo,

je bilo odločeno, da bo za kazen usmrčen. Ker pa so vedeli ujetniki toliko povedati, kako spreten jahalec je možakar, je postal razveden celo Džingiskan. Zato je dovolil na smrt obsojenca ujetniku, naj še enkrat pokaže, kaj vse zna uganjati s konjem. Seveda se Džingiskan ni mogel zdržati, da ni pri tem ne ujetniku še posebej in zlobno zagodel. Naročil je, naj pripeljejo njegovega jezdnega konja, ogromnega snežnobelega in neverjetno zlobnega žrebeča. Tega ni zamogel jezdeti nikdar nihče drugi razen Džingiskana samega. Džebe pa je zajahal konja in jezdit, kakor da bi bil prikovani nanj. Jezdil je na konju in se bil v čudovitem dvoboju z izbranim nasprotnikom. Vsi so pričakovali, kdaj bo Džebe odletel s konja, saj so vsi videli, kako je divji žrebeč nenehoma besnel in se skušal otresti jezdeca. Toda kaj takega se ni zgodilo. Ko je bilo čudovite boje igre konec, je zagrmel ogromni žrebeč — Džingiskanov ljubljenec — popolnoma izrpan na tla. Zadel ga je srčna kap. Mongolski vladar je ostrmel, pa ne zato, ker mu je bilo žal konja, pač na zaradi vprav neverjetne in zverinske sile, ki jo je pokazal jezdec. Sedaj ni bilo več govora o tem, da bi dal usmrtiti jezdeca. — Nekaj let za tem je postal nekdanj na smrt obsojeni Džebe največji in najslavnejši konjeniški ge-

neral Džingiskanove armade. In ko je ta konjeniški general zmagovito vodil prvo veliko bitko pod Džingiskanovo zastavo, ni položil svojemu gospodarju pred noge s to zmago le novega kraljstva. Imel je namreč še drugo mikavno domislico. Svojemu vladarju je s sporočilom o zmagi poslal tudi desetisoč snežnobelih, izbranih belcev. Dal jih je vse nabrati in naropati v sovražni deželi, ki jo je premagal. —

Džingiskan se ni držal nesmiselnih in prastare navade, po kateri je moral biti usmrčen poveljnik, če je izgubil bitko. Zanašal se je vedno, da bo general prav zato, da popravi poraz, tvegval v drugi bitki prav vse, samo da bo zmagal.

Seveda pa so bili njegovi vojni zakoni izredno trdi. Da so kaznovali beg pred sovražnikom in izdajstvo s smrtjo, ni nič čudnega. To je veljalo od nekdanj v vsaki vojski. Zanimivo pa je, da je Džingiskan odredil smrtno kazen tudi za vsakega, ki je plenil brez dovoljenja. Dalje je bil s smrtjo kaznovan vsakdo, ki je prizanašal ujetniku. Smrt je čakala slehernega, ki je tovarišu ukradel tudi najmanjšo stvar.

Džingiskan na svojih bojnih pohodih ni poznal oskrbe s pratežem. Armada je morala živeti od tega, kar je naplenila. Razen plena tudi ne sme pričakovati ničesar. Prav to železno

načelo je napravilo Džingiskanovo vojsko za tako strašno šibo, za kakršno jo je zapisala zgodovina. Zato pa je bila tudi bojaželnost njegovih rojakov ne dosegljiva.

Dobro je poskrbel, da bi to nevarno načelo o samopreskrbi nikdar ne moglo postati nevarno disciplini in sposobnosti za hitro premikanje čet. Prav zato so morali vedno po vsaki bitki oddati vse plen. Tega so nato enakomerno in ne glede na položaj in vojaški zaslug razdelili med vse.

Džingiskanove vojske so bile sestavljene izključno le iz samih konjenikov. Šele mnogo kasneje, ko je vključil v svoje vojske tudi perzijske in kitajske čete, je »anovil« pехoto, topništvo in tehnične čete. Osnova vse njegove strategije je temeljila na prastari razdelitvi na tri or-te, ki so jih poznali že Hiti: središče, desno in levo krilo. Li častiljivi in osnove vojaški pojmi so se zajeli tako globoko v življenje uraltajskih pastirskih rodov, da so prišli celo v izrazoslovje javne uprave in v zemljepisne krajevne označbe. Še danes se imenujejo zato prebivalci Mandžurije levici. Mnogi pastirski rodovi v pokrajinah ob Kavkazu pa znajumujejo nebesne strani z besedami: desno, levo, sreda.

(Dalje.)

Uničenje ljubljanske brigade na Ilovi gori

Ljudje so živeli pod strašnim terorjem — »Vidite, takšne čevlje nam pošiljajo Angleži!«

Ljubljana, 11. novembra.

V Ljubljano se je za nekaj dni vrnil član čete ljubljanskih prostovoljcev, ki je prejšnje dni čistila daljši odsek na Dolenjskem tolovajsko-komunistične svojati, in sicer po drugih krajih, kakor pa so prodirale nemške čete. Ta prostovoljec nam je pripovedoval mnoge zanimivosti iz bojev proti komunistom in pa strahote, ki so jih ti pred njihovim prihodom na Dolenjskem počeli. Ljubljanska četa je prodirala čez Mokronog, Kostanjevico, Mirno, Trebnje, Dobruho, Žužemberk, Krko, Mlačevo, Grosuplje, Smarje in po drugih krajih vse tja do Gorjancev.

Kakor so mogli ljubljanski prostovoljci iz izpovedi neštevitih domačinov, ujetih komunistov in njihovih prisilnih mobilizirancev ugotoviti, so bili komunisti povsod pripravljani le na nemško ofenzivo iz Ljubljane, niso pa mislili, da jim bodo Nemci prišli za hrbet. Nemške čete so prihajale v posamezne kraje tako naglo, da komunisti sploh niso bili informirani, kje se je nahajalo. Tolovaji niso imeli prav nič časa, zgolj le toliko, da so si mogli njihovi voditelji z begom rešiti golo življenje in ničesar več. Nemške čete jim sploh ne dajo nikakršnega časa, da bi se kje v redu umikali.

Tako so komunisti prej odvedli skupino domačinov iz Grosupljega na Turjak. Tolovajski poveljnik, neki Ljubljancin Tomo z očali, je že dal stražam povelje, da streljajo na te jetnike, toda straže niti ustele niso izpolniti tega povelja, zakaj že so vdrla v grad nemške čete. Tomo je skušal pobegniti, toda strel v sredo čela ga je zadel in Tomo se je mrtev zrušil, grosupeljski domačini pa so bili rešeni. Rešenci so pripovedovali o skrajno slabem postopanju, katerega so bili deležni v turjaških ječah. Tako so dobivali jetniki na dan le po en četrt kilograma nekakšne jedi, to je kuhane, neolupljene krompirja in repe. Ob taki hrani so bili seveda vsi sestradani in onemogli. Pripetilo se je, da je moral neki ujeti legionar pometati sobo, v kateri je bil stražar jetnikov. Komunisti sami, še bolj pa njihovi voditelji, so imeli seveda prav dobro hrano. Tako se je ta stražar mastil z obilno porcijo dobro zabeljenega rižota, ki ga ni mogel vsega pojediti. Ujeti fant je stražarja prosil, naj mu odstopi preostali riž, toda stražar je odvrnil, da je strogo prepovedano dajati jetnikom kakšno hrano od »rednega« moštva ter je riž vrget raji v stranišče, kakor pa da bi ga dal lačnemu jetniku. Takoj nato pa je prodal droben hlebec kruha ujetemu legionarju za — 50 lir. Očitno so nameravali komunisti svoje jetnike izstradati do smrti. Stražarji sami pa so lačnim jetnikom prodajali male mesne in ribje konzerve po — 150 lir.

Komunisti so jetnikom trkali kar z bajneti svetinje, z vrata. Neko ujet fant je imel na sebi dobre, močne čevlje. Poveljnik straže mu jih je odvzel, si jih sam obul, nato pa odšel v sosedno sobo ter jih pokazal drugim jetnikom: »Vidite, take čevlje nam pošiljajo Angleži! Verjel mu ni nihče, ker so vsi vedeli, čigavi čevlji so to.

V Bičju pri Grosupljem so imeli komunisti med seboj tudi 9 angleških ujetnikov, ki so jih privedli iz Italije. Komunisti so te Angleže silili, naj se z njimi borijo proti Nemcem. Angleži so to odklonili, češ, da so sicer pripravljani boriti se v kaki redni armadi, nikakor pa ne v tolpi. Dejali so, da se jim je kot ujetnikom Nemcev bolje godilo, kakor pa v tej tolpi. Trije Angleži so komunistom tudi ušli in se približali že na kilometer nemškim prvim stražam, da se jim predajo. Njihov beg pa so komunisti zapazili in so jih zopet odgnali neznano kam v gozdove.

Komunisti so po zasedenih vaseh stalno prirejali mitinge, to se pravi nekatere veselice, na katerih so bila na sporedu v glavnem norčevanja iz »bojazljivosti« belogardistov in Nemcev.

Ljudje so v splošnem živeli pod silnim terorjem in skrajno lažnivo propagando komunistov. Ko so Nemci zasedli Novo mesto, so komunisti v Žužemberku zatrjevali, da so obkolili tri nemške divizije, ki so pred padcem. Potem so govorili, da se Nemci umikajo z Balkana čez Dolenjsko ter da žele le prost prehod. Ko bo ta umik končan, potem bodo komunisti zopet

zavladali in dokončno »osvobodili« Slovenijo Nemcev in belogardistov. One hiše ali družine, od koder je bil kak sin pri legionarjih ali niso simpatizirale s komunisti, so označevali kot »kužne belogardistične«. Iz teh hiš so pobrali prav vse ter večino družinskih članov, ki so jih dosegli, odvedli kot jetnike. Niso jim pustili kupovati v trgovinah niti tistega, kar je še ostalo. Vso aprovizacijo, kolikor je še ostalo, so delili izključno le svojim simpatizerjem. Mobilizacijo na deželi so med ljudmi izvajali v glavnem pritepeni komunistični Ljubljanci. Železniško progo in postajna poslopja pa so razdrili tako temeljito, da ponekod niti sledi ni več o njej. Seveda so tudi »razdeljevali« zemljo, pričeli pa so v glavnem z zemljiščem boštanskega gradu, ki je last salezijancev. Zemljo so »dobilci« izključno le komunistični simpatizerji, tudi taki, ki že imajo dovolj njiv in travnikov.

Celo v trenutkih, ko je vojska že zasedala posamezne vase, so komunisti v svoji neinformiranosti o novem položaju še izvajali »mobilizacije« in silili ljudi v svoje brigade ter plenili »belogardistične« družinam premoženje in vse imetje. Naše ljudi so pošiljali v svoje borbene brigade, njihovi stari »sterenci« pa so ostajali po vaseh kot »vaška zaščita«, kot razni gospodarski odborniki in podobno.

Proti nemškim četam komunisti sploh niso nikjer nudili odpora; pri ljudeh pa so se izgovarjali, da zato nečajo v borbo, ker bi bile potem vse vase uničene. Samo na enem kraju so sprejeli borbo, namreč na Ilovi gori med Višnjo goro in Ribnico, kjer se je utaborila ljubljanska brigada. Tam so bili obkoljeni tri dni in noči ter se niso mogli ganiti nikamor. Komunistična brigada je bila brez hrane, tako, da so njeni pripadniki lizali in žvečili ilstje. Četrti dan je vojska napadla komuniste ter jih popolnoma uničila. Vojska je prišla iz borbe skoraj brez ujetnikov, ker so vsi boreci se komunisti popadali.

Prostovoljci iz Ljubljane, ki sedaj čistijo Dolenjsko, so izvedeli tudi marsikatero podrobnost iz takozvanega »kočevskega« procesa, kako so tam komunisti mučili jetnike. Tako je bil n. pr. pokojni Gabrijel Capuder ranjen v nogo in je komaj hodil. Ker se ni mogel dovolj hitro premikati, ga je neka spremiljovala komunistka stalno klofotala. Pri zaslišanju se je izkazalo in so komunisti tudi sami spoznali, da nimajo v rokah tistega Capudra, ki so ga iskali, namreč njegovega brata, temveč le Gabrijela. Tedaj pa se je oglasil neki ljubljanski komunist: »Je tudi ta dober, samo da je Capuder! Res, to je pristna komunistična enakost!

Nad 400 turjaških ujetnikov pobitih

Ljubljana, 13. novembra.

Po kontroliranih poizvedbah, ki se čim dalje bolj točno in vsestransko ujemajo, je obleganje fantov in mož v turjaškem gradu po komunističnih tolpah trajalo od 13. septembra do 19. septembra. Fantje in možje so se zatekli na grad že 9. septembra. Predati so se morali dne 19. septembra. Predalo se jih je skupno 670. Stirje so poprej padli, 50 pa jih je ranjenih ostalo v gradu. O njihovi strašni usodi poročamo na drugem mestu. Komunisti so fante in možje seveda takoj razorožili, jim pobrali prav ves denar, nalivna peresa, boljše čevlje, obleko, celo prstane so jim odvzeli in jim trgali svetinje z vratu. Pri tem so jih zasmehovali, češ, svetinje vam niso pomagale nič, mi, ki jih nimamo, pa smo zmagovalci. Fante so po tri in tri zvezali z žico ter jih na debeli vrvi odvedli proti Velikim Laščam. O tem, kaj so fantje prestali v Velikih Laščah, v tamkajšnjem silosu in kozočih, so naši čitatelji že obveščeni.

Propagandistične pridige v Velikih Laščah je imel znani politkomisar dr. Brilej. Ko se izmed fantov nihče ni odzval pozivom, naj vstopijo v njihove vrste, so jih komunisti pričeli sortirati.

Najprej so odbrali vse duhovnike in bogoslovce in pa domačine iz Turjaka ter Skocijana pri Turjaku, ki tem so pridružili še prof. Petelina z ljubljanskega učiteljskega. Ostale pa je zaslusila petčlanska komisija samih ljubljanskih »gospodov« in ene komunistke. Težje »osumljence«, h katerim so pridružili še 11 poveljnikov čet, so oddali od ostalih. Med temi so bili Perne, uradnik Prevoda, Zuraj iz Skocijana, Mihelič iz Ambrusa, Vinko Rak iz Boštjanja, dalje prof. Petelin iz Ljubljane in drugi. Vse te so odgnali pred puške pred gostilno pri kolodvoru. Tik izpred pušk sta se jim iztrgala Vinko Rak in nek poštar ter pobegnili. Vse druge so komunisti ustrelili.

Takoj drugega dne, v torek zjutraj, so tolovaji odgnali v gozd nad veliko-lasko postajo 50 fantov in mož, kjer so jih najprej mučili. Baje so si morali tudi sami izkopati jame. Vseh teh 50 fantov in mož so komunisti ustrelili. Med njimi je bil zdravnik dr. Kožuh, predstojnik velikolaskanske sodišča Zolokar, brata Rožanca iz Velikih Lašč in drugi, za katerih imena naš informator ne ve, bodo pa še ugotovljena.

Druge so odpeljali v Kočevje, kjer so jih natrpali v grad, v Diški dom in pozneje v razne barake. Vsi so bili seveda strogo zastraženi.

Pred komunistično »sodišče« v Kočevju je prišlo, kakor znano, 21 »najhušjih« osumljencev, od katerih je bilo 16 ustreljenih. Brez vsakega takega propagandnega sodnega postopka pa so komunisti odvedli še 89 fantov in mož v Mozelj, kjer so jih postrelili. Pred

smrtjo so morali ti mučenci prestati najhujše muke in trpljenje, tako telesne, kakor duševne. Posebno so se v sramotanju jetnikov odlikovali od komunistov nahuškani otroci.

Dne 19. oktobra so komunisti zaključili z zasliševanjem preostalih. Iz barak so odvedli pet fantov in jih ustrelili. Bili so to dijaki Greif iz Dobrega polja. Skranjec iz Ljubljane, Purkart iz Rova pri Velikih Laščah,

Zadovoljivo delo Prehranjevalnega zavoda

Iz vrst naših čitateljev smo prejeli naslednji dopis, ki nam prikazuje nazorno sliko, kako sodi naša javnost o delovanju naše najvažnejše institucije. Zato ga radi objavljamo v celoti.

»Najnovejši ukrepi novega vodstva našega prehranjevalnega zavoda v pogledu zboljšanja prehrane so naleteli v širši javnosti na splošno odobravanje. Kljub vsej črnogledi propagandi izvestnih špekulantov, ki so sejali med ljudstvom le nezaupanje in nejevoljo, je vodstvo »Preveda« ne le zasiguralo prebivalstvu mesta Ljubljane redno oskrbo vseh racioniranih živil, temveč, kar je vse pohvale vredno, tudi posvetilo posebno pažnjo kakovosti življenjskih potrebščin, kar je razočaralo celo vodje temne propagande in sejalce poplaha ter zavestnega zavajanja ljudstva. Moka je izborna in mirno lahko trdimo, da tako dobrega kruha še leta nismo okusili. Kakovost olja, zlasti pa surovega masla je izborna. Zelo umesten je bil poziv »Preveda« gotovemu delu prodajalcev življenjskih potrebščin glede točnega ravnanja po danih navodilih, ker o pokvarjenih živilih in razni nedopustni mešanici sedaj ni več govora. Posebno simpatični pa je vzela javnost na znanje delitev sadja na nakaznice, ker tega važnega hraniva doslej sploh ni bilo na trgu. Brez pretiravanja lahko trdimo, da so takozvani »črni« borci odrezane koronine in da bo skoraj usahnula, če bo »Preveda« nadaljeval svojo akcijo v započetni smeri. Jako dragoceno delo in veliko uslugo pa je vodstvo »Preveda« storilo z zbiranjem podatkov o pretranih zalozah, dvojnih nakaznicah ter strogo kontrolo nad zalozami živil. Potrebne so še stroge sankcije proti verižnikom in prekupčevalcem, poostrena kontrola glede prometa z živili v splošnem, pa bo tudi umazana propaganda zgubila svoja tla in zaupanje naroda bo zopet našlo trdno podlago. Zato je nujno in neobhodno potrebno, da naša celokupna javnost podpira stremiljenje »Preveda«, toda ne z nepotrebnimi debatami in zabavljanjem, temveč z aktivnim sodelovanjem in izprtim večnim godrnjačem, ki so največji škodljivci skupnosti. Vsako nedopustno manipulacijo glede prometa z živili in oškodovanje skupnih

trgovski pomočnik Peternel iz Mokronoga in še nekdo, čigar ime še ni znano.

Med ostalimi so komunisti razvili vohunstvo, ki ga je organiziral komunist, namestnik politkomisarja Marjan Kovič iz Maribora.

V petek, 22. oktobra, zjutraj je bil dan znak, da se nemško vojaštvo bliža mestu Kočevju. Komunistični poveljniki mesta, neki Šubie, najbrže Ljubljancin, je pobegnil. Komunisti so odgnali del jetnikov v hosto, del pa v Ribnico, kjer so jih blizu 100 ustrelili. Iz hoste pri Kočevju je pobegnulo okoli 40 fantov, druge pa so komunisti odgnali proti Kočevskemu Rogu. Pri Cvišerjih so naleteli na pobežnega poveljnika Šubica, ki se je pejal z motornim kolesom. Naročil je, naj čakajo, dokler ne prepelje jetnike v Ribnico; medtem so se že približale nemške predstraže. Med te je zašel Šubie, ki je bil ubit. Pri preiskavi njegovih papirjev so našli pismen odlok, naj bi komunisti vse jetnike v Ribnici pobili. V Rogu, kamor so fante prepeljali, so komunisti že pripravili tečno kosilo za ujet fante, mastno rižoto ter v ta namen zaklali dobelega prešiča. Komunisti so bili tako radodarni, ker so mislili, da je to zadnje kosilo preostalih jetnikov. Vse so namreč nameravali v Rogu pobiti. Po kosilu pa so fante pričeli bežati. Straža je sicer grozila, da bo streljala, toda fante so le bežali. Ko je komunistični poveljnik nato prešel v zboru tiste, ki še niso mogli pobegniti, je ugotovil, da jih je pobegnilo nad polovico. Te so nameravali komunisti že pobiti, toda približale so se nemške čete in tedaj sta poveljnik in politkomisar izginila v temni gozd, vsi jetniki pa so se javili Nemcem in si tako rešili življenje. Z njimi se je Nemcem predal tudi namestnik politkomisarja Marjan Kovič, ki je kratkoviden in ni mogel v gozd. Njegova usoda je bila »seveda« zapečatena.

Od 670 jetnikov s turjaškega gradu so torej komunisti »sodobili« in brez nje pobili 400 jetnikov, 270 se jih je rešilo deloma z begom, deloma s tem, da so jih osvobodili Nemci. Med to število pa ni računanih 28 zverinskih pobitih ranjencev na turjaškem gradu in ne 4 junaki, ki so padli pri obrambi gradu.

Interesov pa je dolžan vsakdo brez odlašanja prijaviti »Prevodu« zaradi potrebnih ukrepov, ker bo s tem najboljše ščitil lastne interese.

Vodstvu »Preveda« velja naše priznanje za njegove prve odločne korake za skupne interese z edino željo, da svoj naerč v celoti uveljavi, četudi bi bil morda kak ukrep za pojedince, ki se bodo morali odreči svoji udobnosti in nedovoljenemu dobičku, tu pa tam boleč, ko jih bo doletela zaslužena kazen.

Naj nam bo dovoljeno izraziti ob tej priliki še nekaj želja do »Preveda«. Ljudstvo si sedaj želi samo še primerne količine krompirja, ki ga bo »Preveda« sigurno oskrbel še pred zimo — o tem niti malo ne dvomimo — in zadovoljstvo bo popolno. Naši šolobozni mladinci pa je nujno potrebno zvišati obrok kruha in jo oskrbeti vsaj z delno količino mleka. Zelo dobrodošla bi bila še nadaljna delitev sadja v svežem ali konzerviranem (posušeno) stanju. Delno zvišanje obroka sladkorja in vsaj 50% zvišanje dotedanjih količin masla in jajc bi bilo tako velika glade oskrbe z mesom.

V interesu pravilne oskrbe vsega prebivalstva Ljubljane naj se čimprej omejeje takozvana privilegirana dvojna oskrba, ki se je poslužujejo boljše situirani sloji (doma in istočasno v javnih gostilnih). Uvedejo naj se nakaznice za oskrbo v javnih gostilnih, ki so mimogrede povedane še vedno dobro založeni z vsemi dobrotami, zlasti pa z mesom itd. dočim se mora večina prebivalstva zadovoljiti omejitveno zaradi zopet na prehrano z racioniranimi živili po nakaznicah.

I. K.

Prepričajte se sami, da vam nudi mišrstvo

VENTURINI
Florjanska ulica 31

po zelo znižani cenah v solidni izdelavi
spalnice, kuhinje in jedilnice
v različnih variantah
Ogled in naročila v ponedeljek, sredo
in petek od 2 do 6 popoldne

Krivi preroki

Rep. to je pri stroju dimnik, bo po koncu kakor cedra. — Njene kosti, to so palice na rešetki kotla, so kakor železni drogovci. — Opisovanje je tako abotno in površno, da je boljše, da čitatelja ne jezimo z njim. Ker je imel tolače tega zapletenega in težavnega besedila povrh še slab prevod pred seboj, je polom popoln. Ko bi osvetlili vse po besedi do konca bi menda vsakega čitatelja obšel občutek, da razprave o resnih raziskovalcih Biblije sploh ni treba pisati. Ker smo pa že preko dobre polovice spisa o njih, bomo delo tudi končali...

Jako zanimivo je tudi naštevaje sijajnih pridobitev kulture, ki dostojno osvetlujejo »drugo navzočnost« našega Gospoda po letu 1874. Resni raziskovalec je očitno intel pred seboj katalog kake velikanse ameriške firme, ki ga je po abecedni izpisal. Saj beleži na primer zapored te Gospodove sijajnosti: Aluminij, anti-septična kirurgija, avtomatska zavora. (Ker smo ravno pri zavori, obstanimo in si oddahnimo!)

V Razodetju je rečeno: »... prišel je od Boga z neba ogenj in jih požrl.« (20. 9). Na drugem mestu pa: »... sem videl drugega angela, ki je prihajal z neba z veliko oblastjo; in zemlja se je razsvetlila od njegova sijaja.« (18. 1). Gre namreč za sodbo nad »Babilonom«. In kaj je napravil norčavi raziskovalec Biblije? ... »Ogenj z neba« mu je — električni stol za usmrčevanje zločincev, »sijaj angela« pa — moderna tehnika, ki je baje znamenje milostipolne »druge navzočnosti« Gospoda.

Bili so časi, da je kaka vesela družba posedala nekoliko predlogo za mižovanje, obloženo z vsemi dobrotami. Ob pozni uri je navadno vstal kak norčav govornik, ki gotovo že ni bil popolnoma pri sebi, pa je trosil razne neumnosti, namenoma v humor zavite neumnosti. Tu pa »resen raziskovalec« krmil svet z izrodki možganov brez humorja. Saj bi bilo to vse za prisiljen smeh, ako ne bi bilo tako žalostno...

Nima li torej Cerkev prav, ako čitanje svetopisemskih knjig priporoča, a nikakor ne kar tako brez premisleka in razlage? Za to je treba pomoči znanstveno resnih knjig ali pa strokovno dovolj izobraženih ljudi. Kdo bi se dal, ako mu je res za zdrave, zdravitelj obrtniku ali odvjetniku, namesto da bi vprašal zdravnika? Tako je s svetim Pismom. Bogoslovci si svojega znanja niso iz prvot izslesali, ampak učijo se skromno in hvaležno od onih, ki so po posrednikih prevzeli nauk od apostolov. Tako poudarja Cerkev tako modrost tradicije. Naj si že sušmar po mili volji tolači nerazumljene besede in jih obrača, kakor hoče, samo da bi priznašal drugim s svojo bedasto razlago.

V. Najzanimivejša je pa bila tajna politična ideologija te sekte. Njihovo tisočletno kraljestvo se pri raziskovalcih Biblije ne imenuje »kraljestvo Jehove« kar tako; značilno za to zadevo je nje starozidovsko ime. Sicer je res, da včasih tudi pravijo »Gospodstvo Kristusovot«, a Kristusovo ime je bolj postransko; namesto njega bi moglo biti tudi kako drugo. Kajti vsi znaki, zgledi in nauki svetopisemskega Kristusa, ki bi mogli služiti za notranjo posvetitev osebe, manjkajo. »Jehovac« je geslo in bojni klic armade pismosledov.

Ime »Jehovac« sicer ni biblično kakor si mislijo pismosledci, saj je nastalo šele v dobi od 6. do 10. stoletja za tako imenovanih maseoretov, ki so vokalizirali hebrejski biblični tekst. Pri prikazni v gorečem grmu je rečeno: »Jahve«, kar pomeni, »On je« ali »Sem, ki sem«. A resni raziskovalci si svoje ime naj le obdržijo, saj beseda ni vse. Mišljen je židovski bog, ki poziva svoje k uničenju krščanstva. Cujmo, kaj pravijo o prihajajočem gospodstvu v imenu Jehove: »Njegovi pozemelski zastopniki so predkrščanski zvesti verniki; oni bodo vidljivi služabniki tega kraljestva.« (Harfa božja.) »Kristus jih napravi za gospodarje zemlje.« (Opravičenje.) »Oni smejo pričakovati, da bo mogel Abraham (ki bi je moral sedeti v vladi nad svetom!) z gore Sion s popolnimi radijskimi postajami voditi zadeve »veta.« (Zaželeni vlada.) »Kristus pri novi organizaciji zemlje ne bo poznal razlik med narodi, razen 12 oddelkov, ki jih predstavlja 12 židovskih plemen.« (Opravičenje.) »Prvaki na zemlji bodo judovskega plemena.« (Bližnja poprava.) »Pogoji za novo zavezo v teku teh 1000 let bodo na vsak način ustrezali židovskemu zakonu.« (Preučevanje.) Nežidje, »sako« spoznanje blagoslov, ki ga je deležen Izrael, bodo videli, da je nova ureditev vsega za vse koristna, in se bodo klanjali izraelskemu gospodstvu. Blagri reda nove dobe bodo posvetne narave... vse božje obečanje govori samo o pozemelskem, ne pa o nebeskem blagru.« (Bližnja poprava.) Tu vidimo sedaj zmes starega judovstva in novega amerikanstva.

Poudarjamo, da so vse besede vzete iz njihovih knjig in spisov, ki jih pa v slovenskem jeziku ni. Mi smo navedli zaradi točne kontrole (v oklepajih) naslove te literature, kakor bi se glasila morda v slovenskem prevodu. Zaradi tega tudi nismo navajali strani kakor drugod. Razen nekaj površnih brošur so pred desetimi leti izšle slovenske knjige »Stvarjenje«, »Vstajenje« in »Harfa Božja« kot sredstva za vneto propagando.

(Dalje.)

Zaklonišče pred letalskimi napadi opremito čim bolj udobno! Pri tem naj sodelujejo vsi stanovalci hiš!

KULTURNI OBZORNİK

Jože Tomažič, Pohorske bajke

Slovenčeva knjižnica III-4, št. 66

Za Tomažičevo knjigo Pohorske pravljice, ki so lani izšle v Slovenčevi knjižnici, smo letos v isti zbirki dobili Pohorske bajke, ki z njimi pisatelj nadaljuje obdelavo narodnega blaga s Poljorja. Pričujoča knjiga pa ne vsebuje samo bajk, marveč njen drugi del obsega pravljice, kakor je pisatelj sam drugi del knjige naslovlil. Vendarle pa najdemo med prvimi in drugimi tudi pripovedke in legende, tako da knjiga vsebuje vse štiri znane vrste prvine narodne etike. Legende so v vsej knjigi celo med najlepšimi.

Jože Tomažič si je, kot vse kaže, nadel koristno in zaslužno nalogo, da Slovincem zbere in prikaže narodno blago iz svojega rojstnega kraja. Pa pri tem ne gre po poti znanstvenega zbiranja narodnega blaga, kot n. pr. Kotnik, Kelemen, Strekelj in drugi zapisovalci narodne epike tako v prozi kakor v verzih, marveč je raje ubral pot za Janezot Trdino. Kakor nam je namreč Trdina v svojih nepozabnih Bajkah in pripovedkah o Gorjancih odkril narodno blago iz Bele krajine, Gorjancev in z Dolenjske, ta

ko nam tudi Tomažič prikazuje ljudske umotvore ne zgolj v posnetem zapisu, marveč v lepi in umetno obdelani obliki.

Motive je pisatelj deloma sam zbral v domačem kraju in okolici Slovenske Bistrice, deloma pa jih je nabral iz Kotnika ali iz Strekeljevih Slovenskih narodnih pesmi. Priznati je treba, da se je Tomažiču letošnja obdelava narodnih motivov, zlasti legendarnih, vse lepše posrečila kot lani. Po ti poti naj gre naprej in navzgor, tako da bo pravljicam in bajkam dodal še posebnostno knjigo legend, da ne bodo samo tu in tam raztresene, kakor so v prvi in drugi knjigi.

V letošnjih Pohorskih bajkah je pisatelj objavil pod naslovom Bajke petnajst zgodb, pod naslovom Pravljice pa sedem; med njimi pa, kot rečeno, so tudi pripovedke in legende, in to iz najrazličnejših krajev Štajerskega Pohorja, tako n. pr. iz Slovenske Bistrice, St. Lovrenca, Smartna, Sv. Arha, Ribnice, Sv. Bolfenka, Kebelja, Radvanja, Ruš, Htinj, Slivnice in Vencelja.

Vse objavljene bajke, pravljice in legende se seveda pisatelju niso v enaki meri posrečile, marveč so te močnejše, druge šibkejše. Med boljše v

knjigi bi sodile tele: Vodovnik ugrabi pastirčiko, napisana po znanem motivu Trdoglaya in Marjetice, dalje Dravski vodovnik, Zlodej sežida cerkev (znan motiv, ki dobi zlodej za plačilo prvo dušo, ki stoji v cerkev — volka), Marijin zaklad in Začarana kača.

Kot sicer tudi v Tomažičevih pripovedkah, bajkah in pravljicah nastopajo zmagi, vile, vodovniki, jezerniki, zaklete kraljičine, skriti zakladi, velikan in drugi, kar je splošno znano narodno blago. Med njimi je tudi nekaj smešnih zgodbic, n. pr. Nora lovec, Kurja čarovnica, izmed katerih pa posebno prva sodi že povsem v stvarni svet in se tako izloči iz splošnega mitološkega okvira, ki je vanj zajeta vsa druga vsebina knjige.

Glede izbora bajk in pravljic bi svetovali pisatelju, naj pri nadaljnjem zbiranju narodnih motivov izbira med njimi predvsem bolj izvirne ali naj jih vsaj izvirne obdela, ko se je že odločil za ta način, kajti golo obnavljanje že znanih in obdelanih motivov, kot je n. pr. tisti o vilinem klobčiču, ali pa tisti, kako oče proda svojega sinčka, kako vile svetujejo zimske seve in podobni — vse to obnavljanje je premalo izvirno, zato tudi ni dovolj zanimivo in celotni, povsem povoljni umetniški vtis knjige lahko kvarji. Z nadaljevanjem umetniške obdelave iz-

virnejših narodnih motivov naj bi pisatelj nadaljeval svoje delo, pa nam bo končno prikazal v celoti bogastvo našega narodnega blaga na Pohorju, kakor ga imamo doslej umetniško prikazanega samo šele pri Trdini.

Jezik je v Tomažičevih Pohorskih bajkah prav lep in v slogu ter izrazu kar najbolj približan štajerskemu narčju, kjer se dejanje bajk, legend in pravljic dogaja. Kar lepa je vrsta dobrih pokrajinskih izrazov s Pohorja, ki jih je Tomažič uvedel v naš knjižni jezik, da jih nekaj navedem: zmladleta (spomlad), večerka, bezganje, podél, držati (leno stati), deda (mož), rázsoha (vilasta palica), drgola (Pleteršnik ima le izraza drglača in drglača — za grčavko), vráziti, poklést, bablé (baba), poldnič (kosilo), Pleteršnik pozna le glagol poldničkati in podobni.

Prav posrečena se mi zdi tudi misel, da so vse zgodbe v knjigi primerne ilustrirane. Te podobe je v lepem skladu s tekstom narisal Jože Beranek in skušal povsod prikazati kraje dogajanja in tudi samo besedilo pokazati s slikami in vinjetami, kar bo posebno koristilo mlajšim bralcem Slovenčeve knjižnice.

Pisatelj je knjigo posvetil očetu in materi za zlato poroko s posebno uvodno bajko O logarjevem gajču. F. J.

TEL KINO UNION 22-21
Najnovejša delo znamenitega režiserja
Willija Forsta
»Ženske niso angelčki«
V glavnih vlogah: Marthe Harell,
Axel v. Ambesser, Richard Romanovsky
in drugi odlični igralci.
PREDSTAVE (ob nedeljah) ob 10.30, 13.30,
15.30 in 17.30

TEL KINO SLOGA 27-30
»Začetek prve ljubezni je bil valček s teboj«
Idila srečnega zakonskega življenja
v prelepem glasbenem filmu
»Valček s teboj«
V gl. vlogi: operetna pevka Lizzi Waldmüller
in Albert Matterstock, Režija: H. Marischka.
V nedeljo za MATINEJO ob 10.30:
»Zaupam ti svojo ženo«
Za vse tiste, ki te burke še niso videli!
PREDSTAVE ob delavnikih ob 15 in 17.
ob nedeljah: 10.30, 13.30, 15.30 in ob 17.30.
Nabavite si vstupnice že v predprodaji!

KINO KODELJEVO
Telefon 41-44
Najboljša evropska komika Hans Moser in
Theo Lingner v filmu čudovitih pustolovščin
in očarajoče romantike
»Sedem let sreče«
Najzanimivejši film sezone!
PREDSTAVE: matineja ob pol 11 dopoldne,
popoldne ob 14.30 in 17.

V najem
ižce
SKLADIŠČE
obnem delavne pro-
store, suho in svetlo,
ižcem. Inž. Prezelj,
Wolfova 3.

Vajenci
DEKLICA
kmečkih staršev, z do-
brimi šolskimi spričo-
vali, se želi izučiti v
trgovini z mehanim
blagom, najraje na de-
želi, Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 7783.

Avto-motor
PLACAMO
ZELO DOBRO
za gume (bicikelj, av-
to, motor), stara ko-
lesa, orodje za meha-
niko in ključavničar-
stvo. Merkur, Puhar-
jeva 6. (k)

TOVARNI AVTO
in »Topolino« FIAT v
odličnem stanju na-
prodaj. Merkur, Pu-
harjeva 6. (f)

»FIAT« TOPOLINO
v odličnem stanju in
tovarni avtomobil na-
prodaj. Merkur, Pu-
harjeva 6. (f)

**VEC MOTORNH
KOLES**
Izredna prilika! — Od
125—300 ccm odlične
znamke, najnovejši
modeli, zaradi izpra-
znitve skladišče zelo po-
ceni naprodaj. Šušter-
šič, meh. delavnica —
Tyrševa 13 (Figovec,
levo dvorišče). (f)

KUPIM AUTO
mali luksuzni ali pol-
tovarni, nosilnost 200
do 500 kg. Ponudbe z
navedbo znamke in pa-
najnižje cene na upr.
»Slovenec« pod značko
»Litro prodani avto« —
št. 7767. (f)

Kurivo
DRVA
PREMOČ
V SCHUMI
JOLENIKA
CESTA
in Frančiškanska 10
Telefon 29-51

Pouk
POUČUJEM
nemščino, italijanščino,
posameznike ali sku-
pine, tudi začelnice
(-ce). Honorar ugoden.
Nove prijave v pone-
deljek in sredo dop.
v torek popoldne. —
Vrhovčeva 17, visoko
prilije, levo (križiš-
če Jegličeve). (u)

STARŠI!
Učna priprava dijakov
za vse šole, nadzor-
stvo. Instrukcije, Novi
trg 5. Honorar zme-
ren. (u)

Poizvedbe
O POSOJILIH
na hiše in posestva
dobite informacije v
Ljubljani, Brethovno-
va ulica 15, II. nad.,
pri »JUGO-KREDIT«. (u)

Pridelki
KORENJE, PESO
repa in deteljo ku-
puje ŽIGOZA, Galu-
sovo nabrežje 33. (k)

Kolesa
RAZPRODAJA
bicikljev in tričkljev
radi izpraznitve skladi-
šča po zelo znižani
ceni. Šušteršič, meha-
nična delavnica, Tyr-
ševa 13 (Figovec, levo
dvorišče). (oo)

Objave
NAZNANILO!
Naznanjam cenj. ob-
činstvu, da moški od-
delek v frizerskem
salonu Božić Vladka,
Tavčarjeva 4 spet red-
no posluje in se pri-
poročam za nadaljni
obisk. (f)

Posestva
MALO HIŠO
z velikim vrtom ali z
dvoriščem, po možno-
sti znotraj bloka, ku-
pim takoj. Ponudbe v
upravo »Slovenec« pod
»Luko« plačilno 7716.

PRODAJALCI, KUPCI
hiš, vil in zemljišč
naj se poslužijo kon-
ces. realitete pisar-
ne hišnih posestnikov.
Začasno Medvedova c.
št. 8-1. Točne in za-
nesljive informacije.
Po zmeri ceni audi-
na manjšo stanovanj-
sko hišo z delavnico
v Šiški. (p)

STAVBNA PARCELA
676 m² pri Mladinskem
domu na Kodeljevem
naprodaj. Poizve se
istotam: Na Peči št. 11
zg. pritišče. (p)

ZEMLJIŠČE
11.000 m² ali manj v
bloku, prodam nepo-
sredno. Ponudbe upr.
»Slov.« pod »Ugodna
cena« št. 7705. (k)

MANJSO HIŠO
z dvoriščem in vrtom,
za trgovske svrhe —
čim bliže centra, ku-
pim. Ponudbe upravi
»Slovenec« pod značko
»Litro na gramoz-
nem terenu« št. 7708.

NAPRODAJ:
Industrijsko podjetje,
pripravno za vsako
surovko, z velikim zem-
ljiščem.
Enonadstr. hiša, trgov-
ska, z večjim vrtom
na najpriljubljenejši ce-
sti ob tramvajski progi.
Zazidljive ploskve 200
kvadratnih metrov.
Dvonnadstropna hiša,
nova, s 7 stanovanji
po dve sobi in kabi-
net.
Travniki v izmeri 12
tisoč kvadrat. metrov, v
Rožni dolini.
Zemljišče, 20.000 m² in
10.000 m², Gramozni te-
ren, znotraj bloka.
Parcela v Šiški in na
vzhodni strani od litr
43.000 dalje.
ZAJEC ANDREJ, reali-
teta pisarna, Tavčar-
jeva ul. št. 10.

Razno
ŽELEZNO PEČICO
zamenjam za manjši
železen štedilnik. —
Prime, Trnovo, Lampe-
tova 13. (f)

STAMPILJE
ETIKETE
»JUGO-SLOVENSKE
POSREDOVATELJE«
NOVI NASLOV:
Frančiškanska 3
Telefon 45-13

STENICE,
podgane in šurke za-
nesljivo uniči: Zavod
za pokončevanje mrč-
esa in poklani: — Zor
Adolf, Tavčarjeva 4,
III. nadstr., levo. (k)

Obrt
Pozor stavbeniki
in
hišni posestniki!
Dobavljam, polagam
in služim stare
PAKETE
JOSIP BRLEC
Ljubljana
KOLODVORSKA 26

Zasluzek
NA MEJO VOZI
potnike. — Izvošček —
Mirje 4.
DOBER ZASLUZEK
se nudi mikim in
ženskam s prodajo se-
zonskega predmeta. —
Primeri za upokojen-
ce, revne dijakke, brez-
poselne itd. Naslov v
upr. »Slov.« št. 7760.

Pohišstvo
KRASNE SPALNICE
politrane, orbove, je-
senove 4e na zalogi.
Medvedova 28. Odprto
v torek, četrtek, so-
bota od 15—18. Pohi-
stvo Malenick.

MODROCE
patentne posteljne
mreže, otomane, mo-
derna kauče in foto-
le nudi solidno in pe-
nizki ceni!

RUDOLF RADOVAN
tapetnik
LJUBLJANA
Mestni trg št. 13

LEPO SAMSKO SOBO
za 3800 L naprodaj z
veliko omaro, knjižno
omaro in kredenco, —
Šušteršič, meh. delav-
nica, Tyrševa cesta 13
(Figovec, levo dvori-
šče). (s)

KOMPL. POSTELJO
čisto, prodam. Gospo-
ska 9-11. (s)

SALON. GARNITURO
za pisarno iščemo. Na-
slov se izve pri upr-
vi »Slov.« pod 7683.

KUPIMO
snažne sobne in ku-
hinjske opreme, kav-
če, otomane, žimnice,
šivalne stroje in dru-
go. Trgovina »Oglede«
Mestni trg št. 3 (vhod
skozi vrzo). (k)

NAPRODAJ:
4 skoraj nove pisalne
mize, police za knjige,
omare, stoli, mize itd.
Poizve se: Šelenburgova
št. 1. (f)

PRODAJ!
Samsko pohišstvo s kan-
cem, lakirano, v naj-
boljšem stanju. Cena
5000 litr. Cerkvena ul.
21-11, vrata 32. — Re-
beršič, dnevno od
pol 1 do pol 2, v
nedeljo dop. do 2. (s)

Knjige
KNJIGE
slovenske in nemške,
znanstvene, medicinske,
tehnične in za-
bavne kupuje knjigar-
na Kleinmayr & Bam-
berg, Miklošičeva 16.

KUPIMO
Časopis za zgodovino
in narodopisje, vse let-
nike Kleinmayr & Bam-
berg, Miklošičeva
št. 16.

»SLOV. ČEBELARJA«
iz leta 1898, 1901, 1907,
1908, 1909, 1910, 1911,
kupi Čebelarstvo dru-
štvo v Ljubljani, Du-
najska cesta 21.

PRIROČNIK
slovensko-italijansko-
nemško-angličkega je-
zika (razgovori in be-
sedne) dobite v knji-
garnah in pri založbi:
Novi trg 5. Cena 8 L.

UGODNO PRODAJ
zalogo praktične knji-
ge, primerne za vsa-
kega slovenskega člo-
veka zdaj in pozneje.
Ponudbe upr. »Slov.«
pod »500 izvodov« št.
7774.

Zasluzek
NA MEJO VOZI
potnike. — Izvošček —
Mirje 4.
DOBER ZASLUZEK
se nudi mikim in
ženskam s prodajo se-
zonskega predmeta. —
Primeri za upokojen-
ce, revne dijakke, brez-
poselne itd. Naslov v
upr. »Slov.« št. 7760.

+
Vsemogočni je poklical k Sebi našega edinca, našo nado,
našo radost v 17. letu starosti

BORISA

dijaka VII. a razreda I. realne gimnazije v Ljubljani

K večnemu počitku smo ga položili 11. novembra na poko-
pališče njegovih dedov in Lindaru pri Pazinu v Istri.
Prosimo le tihega sožalja.

Lindar, Ljubljana, Maribor, Zagreb, Škrljevo, Kormovs,
Kirschbach, dne 13. novembra 1943.

Branislav-Franjo in Olga Lovrenčič, neotolažljiva starša.

ZAHVALA vsem, ki so z nami iskreno sočustvovali ob bridki
izgubi našega dobrega očeta, starega očka itd., gospoda

Pečan Jožefa

Posebno zahvalo dolgujemo gg. zdravnikom in čč. sestram
usmiljenkam, čč. duhovščini za vestno nego in skrb ob času
bolezni. Najiskrenejše se zahvaljujemo vodstvu tovarne »Indus«
in njenim uslužbencem, ki so svojemu vodji tudi ob času nje-
gove smrti izkazali poslednjo čast.

Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste poklonili blagemu pokoj-
niku cvetje in vence ter vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.
Ljubljana, dne 13. novembra 1943.

Zalujoča družina

Zahvala

vsem, ki ste ob boleči izgubi naše ljubljene mame, gospe

Katarine Ahlin

sočustvovali z nami, nam izkazali svoje sožalje, pokropili blago
pokojnico in jo spremili k večnemu počitku.

Sv. maša zadušnica bo v torek, dne 16. novembra ob 7 zjutraj
v Kosezah.

Koseze, Ljubljana, dne 14. novembra 1943.

Žalujoči ostali.

PO NEŠTETIH DOBRIH DELIH
JE V TOREK, DNE 21. SEPT. 1943 DOPOLDNE
MORAL ZAPUSTITI SVOJO LJUBLJENO
DRUŽINO
ZVEST SVOJI VERI IN NARODU
NAŠ ZGLEDNO DOBRI MOŽ, OČKA, SIN, BRAT,
ZET IN SVAK, GOSPOD

DR. LUDVIK KOŽUH

ZDRAVNIK V VELIKIH LASČAH

Z MOLITVIJO SVETEGA ROŽNEGA VENCA JE UGASNILO
NJEGOVO MLADO ŽIVLJENJE; BODI MU BOG NAJBOLJŠI
SODNIK. — SLOVESNA SVETA MAŠA ZADUŠNICA BO V
PONEDELJEK, 15. NOV. 1943, OB POL OSMIH V STOLNICI.

LJUBLJANA, NOVO MESTO, ZAGREB, RADGONA, MURSKA
SOBOTA, DNE 13. NOVBEMBRA 1943.

MARIJA ROJ. KLEMENČIČ, ŽENA — ROZA KOŽUH, MATI
MARIJAN, BORUT, MAJDA, MATEJA, OTROCI
IN OSTALO SORODSTVO

ZA SVOJO POŠTENOST IN ZVESTOBO NARODU
IN VERI STA MORALA UMRETI V VEL. LASČAH
V TOREK, DNE 21. SEPTEMBRA 1943 DOPOLDNE
MOJA LJUBLJENA SINOV — MOJE VSE

BRATA IVAN IN

URADNIK PREVODA

BENO ROŽANC

STUD. MED.

SMRTNO OBSODBO ZEMELJSKIH SODNIKOV BO POPRAVIL
VEČNI SODNIK.

SLOVESNA SVETA MAŠA ZADUŠNICA BO V PONEDELJEK,
DNE 15. NOVBEMBRA 1943, OB POL OSMIH V STOLNICI.

LOŽ, STARI TRG, BREZJE, BEGUNJE, CERKNICA, 13. XI. 1943

NEŽA ROŽANC, MATI

V TOREK, DNE 21. SEPT. 1943 DOPOLDNE
JE DAL V VELIKIH LASČAH
SVOJE MLADO ŽIVLJENJE
ZA DOM IN VERO
NAŠ VZORNO DOBRI MOŽ, OČE, SIN, BRAT,
STRIC IN SVAK, GOSPOD

LOJZE ZALOKAR

SODNI PREDSTOJNIK V VELIKIH LASČAH

NAJ PRI-BOGU UŽIVA VEČNO PLACILO ZA SVOJO PO-
ŠTENOST IN PRAVIČNOST! — SLOVESNA SV. MAŠA ZADUŠ-
NICA BO V PONEDELJEK, 15. NOV. OB POL 8 V STOLNICI
RADCVLJICA, VRHNIKA, LJUBLJANA, 13. NOVBEMBRA 1943.

VIDA ROJ. KLEINDIENST POLONICA IN REZIKA
ŽENA HCERKI
DRUŽINE: ZALOKAR, WAGNER, ZUPAN

UPRAVA OBČINE VEL. LASČE

SPOROČA, DA SO BILI DNE 21. SEPTEMBRA 1943 USTRELJENI
OD PROTINARODNE IN ZLOČINSKE »OSVOBODILNE« FRONTE

DR. LUDVIK KOŽUH

BANOVINSKI ZDRAVNIK

ALOJZIJ ZALOKAR

SODNI PREDSTOJNIK

IVAN ROŽANEC

KEMIČAR »PREVODA«

ALOJZIJ BRGLES

SODNI SLUŽITELJ

POKOJNI SO BILI KOT ČLANI OBČINE VEDNO V PRVIH VRSTAH
PRI DELU ZA DOBROBIT OBČINE IN TRPEČEGA SLOVENSKEGA
NARODA — OHRANIMO JIM TRAJEN SPOMIN IN SPOMINJAJMO
SE JIH V MOLITVI

VEL. LASČE, DNE 13. NOVBEMBRA 1943

UPRAVA OBČINE VEL. LASČE